

ПАМ'ЯТІ МИХАЙЛА СЕРГІЙОВИЧА ЯРЕМЕНКА

4 березня 2004 року на 73-му році життя після тривалої важкої хвороби перестало битися серце видатного українського вченого в галузях водно-сольового обміну та бальнеології, засновника і багаторічного керівника відділу по вивченню механізмів фізіологічної дії мінеральних вод Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України, фундатора трускавецької наукової школи бальнеології, лауреата Премії ім. О.О. Богомольця НАН України та Премії ім. Т. Торосевича ЗАТ "Трускавецькурорт", доктора біологічних наук, професора Михайла Сергійовича ЯРЕМЕНКА.

Михайло Сергійович - корінний киянин. Щасливе безхмарне дитинство було затьмарене війною, в горнилі якої загинули його батьки. Залишившись круглим сиротою, Михайлик після визволення Києва став "сином полку", а згодом - вихованцем суворовського училища. Завдяки природним здібностям та наполегливій праці над собою зумів поступити на біологічний факультет Київського національного університету ім. Т.Г. Шевченка, після закінчення якого працював на кафедрі нормальної фізіології Вінницького медичного інституту асистентом доктора біологічних наук, професора Б.Є. Єсипенка - майбутнього українського корифея водно-сольового обміну та бальнеології. Останній, перебравшись у Київ та очоливши відділ фізіології водно-сольового обміну Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця, привіз із собою найздібнішого свого асистента. Молодий вчений цілком виправдав сподівання Вчителя, захистивши у 40-річному віці докторську дисертацію "Роль гормонів нейрогипофіза в регуляції обмену електролітів и воды в железах внешней секреции".

Дослідження проблем водно-сольового обміну закономірно сприяли зацікавленню колективом відділу Б.Є. Єсипенка питними мінеральними водами, в першу чергу - знаменитою Нафтусею. Перші публікації в цьому руслі появилися в 1966 р., а в 1971 р. розпочалися систематичні експериментальні та клінічні дослідження впливу води Нафтуса на водно-сольовий обмін, сечовиділення та холерез, щоправда, лише в режимі наукових експедицій. Отримані результати стали вагомою підставою для відкриття 22. 04. 1981 р. у Трускавці першого і єдиного на теренах СРСР академічного відділу по вивченню механізмів фізіологічної дії мінеральних вод Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця АН УРСР. Весь тягар організації, кадрового забезпечення та розробки стратегії досліджень виніс на собі Михайло Сергійович. Унікальність відділу полягала ще й в тому, що він складався із двох частин - трускавецької та київської.

Підсумком яременківського періоду розвитку відділу стали кандидатські дисертації його учнів О.М. Харламової (1985), І.Л. Поповича (1987), І.А. Бутусової (1991) та колективна монографія "Физиологические основы лечебного действия воды Нафтуса" (1989), які засвідчили фундацію трускавецької наукової школи бальнеології. У 1989 р. відбулося організаційно-структурне розмежування цілісного відділу по вивченню механізмів фізіологічної дії мінеральних вод на київський відділ фізіології водно-сольового обміну, залишений за М.С. Яременком, та трускавецьку лабораторію експериментальної бальнеології, очолену тоді ще кандидатом, а нині - доктором медичних наук, професором С.В. Івасівкою. Проте творчі контакти ні на мить не обривалися, наслідком яких стали захисти кандидатських дисертацій учнями М.С. Яременка - І.С. Флюнтом (1991) та В.П. Перченком (1993). У 1994 році захистив докторську дисертацію його учень та спадкоємець С.В. Івасівка.

Заслуги Михайла Сергійовича перед вітчизняною бальнеологією відзначені присвоєнням йому звання професора (1994), лауреата Премії ім. О.О. Богомольця НАН України (1997) та Премії ім. Т. Торосевича ЗАТ "Трускавецькурорт" (2004, посмертно).

Світла пам'ять про ЯРЕМЕНКА Михайла Сергійовича назавжди залишиться в наших серцях.

Адміністрація Інституту фізіології ім. О.О. Богомольця НАН України
Дирекція ЗАТ ЛОЗ "Трускавецькурорт"
Асоціація учених м. Трускавця
Відділ експериментальної бальнеології
Група клінічної бальнеології та фітотерапії